

I ĞDIR ÜNİVERSİTESİ SA ĞLIK HİZMETLERİ MESLEK Y

SA ĞLIK BAKIM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ YA ĞLI BAKIMI PROGRAMI (I. Ö ĞRETİM)

2014/2015 DERS MÜFREDATI

I.YARIYIL

ANATOMİ (3 0 3) (AKTS: 4)

Anatomiye Giriş. Terminoloji. Eksen-Düzlem Bilgisi, Hareket Sistemi, Üst Ekstremitte Kemik ve Eklemleri, Hareket Sistemi, Alt Ekstremitte Kemik ve Eklemleri, Hareket Sistemi, Skeleton Axiale, Eklemleri, Baş ve Gövde Kasları, Hareket Sistemi, Alt ve Üst Ekstremitte Kasları, Solunum Sistemi Anatomisi, Sindirim Sistemi Anatomisi, Uro-Genital Sistem Anatomisi, Kalp ve Dolaşım Sistemi Anatomisi, Merkezi Sinir Sistemi Anatomisi, Periferik Sinir Sistemi Anatomisi , Otonom Sinir Sistemi Anatomisi, Duyu Organları Anatomisi, Duyu Organları Anatomisi.

FİZYOLOJİ (2 0 2) (AKTS: 3)

Fizyolojik Prensipler ve Hücre Fizyolojisi, Dokular, Düz Kas ve İskelet Kası İşlevleri Mekanizması, Asit - Baz Dengesi, Sıvı Elektrolit Dengesi, Kan Fizyolojisi, Dolaşım Sistemi Fizyolojisi, Solunum Sistemi Fizyolojisi, Sindirim Sistemi Fizyolojisi, Endokrin Sistem Fizyolojisi, Boşaltım Sistemi Fizyolojisi, Merkezi Sinir Sistemi İşlevleri, Periferik Sinir Sistemi İşlevleri, Duyu Sistemi İşlevleri.

SOSYAL HİZMETLER (2-0-2) (AKTS: 3)

Sosyal refah kavramı ve tarihçesi, Sosyal hizmetlerin tanımı ve kapsamı, Sosyal hizmetlerin tarihçesi, Bilim ve disiplin olarak sosyal hizmetler, Sosyal hizmetin mesleki nitelikleri, Sosyal hizmetin amaçları, Sosyal hizmetin işlevleri, Sosyal hizmetin ayırt edici özellikleri.

YA ĞLI BAKIMI İLKE VE UYGULAMALARI-I (2-4-4) (AKTS: 8)

Yaşlanma ve yaşlılık ile ilgili tanımlamalar, Yaşlının temel gereksinimleri, Yaşlıda bakım uygulamalarının yürütülmesinde temel kurallar, Hayati belirtiler, ateş, nabız, tansiyon, solunum ölçülmesi ve kaydedilmesi, Yaşlıda bireysel hijyen ve uygulamaları, Yatak yapımı, rahat yatış pozisyonları, Yaşlının

beslenme gereksiniminin karşılanması, oral yol ve gavajla beslenme, Yaşlıda bası yaraları ve yara bakımı, Oral ve parenteral ilaç uygulamaları, Yaşlıda sıcak ve soğuk uygulamalar

TEMEL BİLGİ TEKNOLOJİSİ KULLANIMI (2 0 2) (AKTS: 3)

Windows İşletim Sistemi, Masaüstü Ortamını Kullanma, Pencere Elemanları, Klasör ve Dosyalarla İlgili Seçme, Oluşturma, Taşıma vb. İşlemler, Word Hakkında Genel Bilgiler, Word Ekran Elemanları, Word ile Metin Seçme, Taşıma, Kopyalama İşlemleri, Word ile Çeşitli İşlemler, Excel Hakkında Genel Bilgiler, Hücre, Satır Sütun Üzerinde Seçme, Taşıma, Kopyalama vb. Hücreleri Biçimlendirme, Excelde Hesap Yapma, Microsoft Powerpoint Hakkında Genel Bilgiler, Powerpoint Sunum, Veritabanı İşlemleri, Resimler ve Çizim Araç Çubuğu ile Çalışmak, Photoshop, Ms Outlook Hakkında Genel Bilgiler, Internet Explorer Hakkında Genel Bilgiler, Web Tasarım, Bilişim Teknolojisi

TÜRK DİLİ-I (2 0 2) (AKTS: 2)

Dil nedir? Kültür ne ifade eder? Dil-Düşünce, Dil-Kültür İlişkisi, Dilin İnsan ve Toplum hayatındaki Yeri ve Önemi, Dillerin Doğuşu, Dil Aileleri, Türk Dilinin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri, Dil Türleri (Konuşma Dili, Yazı Dili, Edebî Dil), Lehçe-Şive-Ağız Terimleri Türkçenin Zenginliği, Türkçenin Söz Varlığı, Türk Dilinin Gelişmesi ve Tarihî Dönemleri, Türk Dilinin Bugünkü Durumu ve Yayılma Alanları, Türkçede Sesler ve Sınıflandırılması, Türkçenin Ses Bilgisi ile İlgili Kurallar, Türkçenin Hece Yapısı, Türkçenin Şekil Özellikleri, Türkçede Kelime Yapımı ve Kelime Türleri, Türkçede Cümle, Cümlenin Öğeleri ve Çeşitleri, Noktalama İşaretleri, İmlâ Kuralları

YABANCI DİLİ-I (2 0 2) (AKTS: 2)

Greeting and Introduction, Classroom Language and Imperatives Used in The Class, Introduction to Sentence Structure, Verb to be (am, is, are), Negative, Positive and (yes/no and or) Question Form, Alphabet and Spelling Names or Words, Counting Numbers (1-100), Subject Pronoun, Possessive „s, Countries and Nationalities, Asking and Answering Questions About Oneself, Plural Forms of Nouns, Countable and Uncountable Nouns There is, There are, How many, How much, Possessive Adjectives, Object Pronouns, Possessive Pronouns, Telling the Time, Simple Present Tense, Negative, Positive and (Yes/No and -wh) Question Forms.

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-I (2 0 2) (AKTS: 2)

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihinin İçeriği ve Amacı, Osmanlı Devleti'nin Yapısı ve Çözülme Sebepleri, Devleti Kurtarma ve Reform Çabaları, Osmanlı Devleti'nde Meşrutî Gelişmeler ve Entelektüel Hareketler, I.Dünya Savaşı'nın Başlaması, 1. Dünya Savaşı ve Osmanlı Devleti, 1. Dünya Savaşı'nın Sonuçları, Mondros Mütarekesi, İşgaller, Osmanlı'dan Toprak İstekleri ve Paris Barış Konferansı, Kongreler Dönemi, Kongreler Dönemi, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Açılışı ve Özellikleri, Milli Mücadelede Cepheler, Milli Mücadelede Cepheler

TIBBİ TERMİNOLOJİ (2 0 2) (AKTS: 3)

Tıbbi terminolojiye giriş, tanımı ve tarihçesi. Söyleyiş kuralları. Tıbbi terimleri meydana getiren öğeler. Kökler, önekler, sonekler, terimlerin öğelerine ayrıştırılmalarıyla ilgili örnekler, eş anlamlı terimler, eponim terimler. Tıbbi kısaltmalar, tanısal terimler, insan yapısına ilişkin temel tanım ve terimler, yön bildiren terimler. Özel terminoloji hareket sistemi terimleri. Kan ve kan yapıcı organlara ait terimler. Kardiyovasküler sistem terimleri. Solunum sistemi terimleri. Sindirim sistemi terimleri. Üriner sistem terimleri, Genital sistem terimleri (kadın genital sistem terimleri). Genital sistem terimleri (erkek genital sistem terimleri). Endokrin sistem terimleri. Sinir sistemi ve psikiyatri terimleri. Duyu organları terimleri (göze ilişkin terimler), duyu organları terimleri (kulağa ilişkin terimler),duyu organları terimleri (deriye ilişkin terimler).

TEMEL GERONTOLOJİ (2-0-2) (AKTS: 3)

Yaşlılığın tanımı ve yaşlılık biliminin tarihçesi. Geriatri ve Gerontoloji tanımlamaları. Yaşlanma teorileri. Yaşlanmaya bağlı fizyolojik ve psiko-sosyal değişimler. Türkiye'de ve dünyada yaşlılığın demografik durumu ve epidemiyolojisi. Yaşlı bireylerde yaşam kalitesi.Yaşlılıkta sık görülen sorunlar. Yaşlılıkla ilgili yaygın inançlar ve yaş ayrımcılığı. Türk kültüründe yaşlılık ve yaşlıların durumu. Ulusal ve uluslar arası yaşlılık politikaları.Yaşlılarla ilgili dernek, kurum, kuruluşlar ve faaliyetleri. Türkiye'de yaşlılarla ilgili kanun ve yönetmelikler.

PSİKOLOJİYE GİRİŞ (2 0 2) (AKTS: 3)

Psikoloji: alt dalları, diğer bilimler arasındaki yeri, yöntemleri, öğrenme ve türleri, hatırlama ve unutma, davranış gelişimi; fiziksel, bilişsel, sosyal ve ahlaksal gelişim, algı ve algıyı etkileyen olaylar,

gelişim dönemleri, kişilik ve kişilik kuramları, başa çıkma davranışları ve kullanımı, güdüleme; birincil ve sosyal güdüler, psikolojik testler, davranış bozuklukları, davranış bozukluklarının tedavisi, sosyal psikoloji; tutum kavramı, gelişmesi, değişmesi ve toplumsal hareketler, grup kavramı; grupların davranış üzerindeki etkisi, roller, beklentiler liderlik, statü, uyum.

II. YARIYIL

HASTALIKLAR BİLGİSİ (3 0 3) (AKTS: 4)

Yaşlı sağlığı ve hastalıkları ile ilgili temel kavramlar, Yaşlılarda büyüme ve gelişme ile ilgili terminoloji, Yaşlılarda beslenme bozuklukları terminolojisi, enfeksiyon hastalıkları ve aşular ile ilgili terminoloji, solunum sistemi hastalıkları ile ilgili terminoloji, kalp ve dolaşım sistemi hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları ile ilgili terminoloji, kan hastalıkları ile ilgili terminoloji, üriner sistem hastalıkları ile ilgili terminoloji, endokrin sistem hastalıkları ile ilgili terminoloji, kollagen doku hastalıkları ile ilgili terminoloji, sinir sistemi hastalıkları ile ilgili terminoloji. cerrahi hastalıklara giriş, asepsi – antisepsi, preoperatif – postoperatif hasta, anestezi, onkolojik cerrahi, kalp hastalıkları cerrahisi, meme hastalıkları cerrahisi, mide – duodenum hastalıkları cerrahisi, kc., safra kesesi ve pankreas hastalıkları cerrahisi, proktoloji, organ transplantasyonu, ürolojik cerrahi, plastik ve rekonstrüktif cerrahi, nöroşirürji. genel anatomi – fizyoloji ile ilgili terminoloji, sağlık ve hastalık kavramları ile ilgili terminoloji, kalp ve dolaşım sistemi hastalıkları, solunum sistemi hastalıkları, kan hastalıkları, endokrin sistem hastalıkları, boşaltım sistemi hastalıkları, kas ve iskelet hastalıkları, deri hastalıkları, enfeksiyon ve bulaşıcı hastalıklar

BİYOKİMYA (2 0 2) (AKTS: 3)

Biyokimyaya giriş, hastadan biyolojik test örneklerinin alınması, Karbonhidratlar, aminoasitler, proteinler, enzimler, nükleik asitler, lipidler, hormonlar, vitaminler, su ve mineraller, asit baz dengesi, sindirim sistemi biyokimyası, karaciğerin fonksiyonları, karaciğer hastalıklarında biyokimyasal testler, kardiyovasküler sistem hastalıklarında biyokimyasal testler, endokrin sistem hastalıklarında biyokimyasal testler, kan hastalıklarında biyokimyasal testler, kas ve iskelet sistemi hastalıklarında biyokimyasal testler, beyin omurilik sıvısında biyokimyasal testler.

FARMAKOLOJİ (2 0 2) (AKTS: 3)

Farmakolojide Temel İlkeler, İlaçların Şekilleri ve Uygulama Yolları, Genel Farmakoloji, Farmakokinetik, Farmakodinamik, Otonom Sinir Sistemine Etki Eden İlaçlar, Kardiyovasküler Sistem İlaçları, Düz Kas Üzerine Etkili İlaçlar, Endokrin Sistem Farmakolojisi, Ağrı, Ateş ve İnflamasyon Farmakolojisi ve İskelet Kası Gevşeticileri, Gastrointestinal Sistem Farmakolojisi, Hemopoetik Sistem Farmakolojisi, Toksikoloji, Santral Sinir Sistemi Etki Eden İlaçlar, İlaç Bağımlılığı - Reçeteler, Kemoterapi, Antisepsi, Klinik Farmakoloji, Solunum Sistemi Hastalıklarının Tedavisinde Kullanılan İlaçlar, Hamilelikte ve Emzirirken İlaç Kullanımı

KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER (2 0 2) (AKTS: 3)

Giriş, Dersin Tanımı ve Amacı, İnsan ve İnsanın Temel Gereksinimleri, Kişiliği Etkileyen Faktörler İletişimin Kavramsal Yönü Hasta Bakımında İletişim, İletişim Süreci, İletişim Türleri, Algılama, Kendini Tanıma, Farkına Varma, Pozitif Düşünme ve İletişim, İşitme, Dinleme ve İletişimi Engelleyen Durumlar, İletişim, İşbirliği ve Uyum Davranışları, İletişim Kuramları, Psikolojik Savunma Mekanizmaları ve Savunucu İletişim, Empati, Empatik İletişim, Hasta Birey Yararına İletişimi Kolaylaştıran Yaklaşımlar, Hasta Birey Yararına Yardım Edici İletişimi Engelleyen Yaklaşımlar, Stres, Stresle Başa Çıkmanın Yolları. Özel Durumlarda İletişim. Hasta Olma ve Hastaneye Yatmanın Anlamı, Girişkenlik, Hakkına Sahip Çıkma Davranışı, Beden Dilinin İletişimdeki Rolü Değişen Türk Toplumunda İletişim.

TÜRK DİLİ-II (2 0 2) (AKTS: 2)

Okuma, Anlama, Anlatma, Anlatım ile İlgili Genel Bilgiler, Anlatım Teknikleri, Anlatım Bozuklukları, İyi Bir Anlatımın Nitelikleri, Yazılı Anlatım Türleri, Yaratıcılık Gerektiren, Türler (Hikâye, Roman), Yaratıcılık Gerektiren Türler (Şiir), İşlevsel Türler (Makale, Fıkra, Deneme), İşlevsel Türler (Gezi Yazısı, Anı, Günlük vb.), Yazışmalar (Mektup, Dilekçe, Tutanak, Rapor), Dinleme, Konuşma, Etkili ve Güzel Konuşmanın İlkeleri, Konuşma Türleri (Konferans, Panel, Bilgi Şöleni vb.), Türk ve Dünya Edebiyatlarından ve Düşünce Tarihinden, Seçilmiş Metinler Üzerinde İncelemeler Yapma

YABANCI DİL-II (2 0 2) (AKTS: 2)

Simple Present Tense, Frequency Adverbs, Present Continuous Tense, Negative, Positive and (Yes/No and -wh) Question forms, Simple Present Tense Versus, Present Continuous Tense, Simple Past Tense (was/were), Negative, Positive and (Yes/No and -wh) Question Forms, Simple Past Tense (Did, v2), Negative, Positive and (Yes/No and -wh) Question Forms, Past Continuous Tense, Negative, Positive and (Yes/No and -wh) Question Forms, General Review of Tenses

ATATÜRK İLKE VE İNKILAP TARİHİ-II (2 0 2) (AKTS: 2)

Sevr Anlaşması ve Türk Milleti Üzerindeki Etkisi, 1. İnönü, 2. İnönü, Sakarya Savaşları ve Büyük Taarruz, Milli Mücadelenin Siyasi Tarafı, Mudanya Ateşkesi ve Lozan Barış Anlaşması, Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası, Cumhuriyeti Hazırlayan Gelişmeler, Cumhuriyetin İlanı ve Tepkiler, Siyaset, Eğitim, Kültür, Hukuk ve Sosyal Alanlarda Devrimler, Atatürk İlkeleri (Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık), Atatürk İlkeleri (Laiklik, Devletçilik, Devrimcilik), İnkılâplara Karşı Tepkiler (Şeyh Said, İzmir Suikastı, Dersim İsyanları vs.), 1923-1929 Yılları Arasında Türkiye'nin İktisadi Yapısı, 1929-1938 Yılları Arasında Türkiye'nin İktisadi Yapısı, 1919-1938 Arası Türk Dış Politikası, Atatürk'ün Vefatı ve Sonrasında Yaşanan Gelişmeler, 2. Dünya Savaşı ve Türkiye, 1950-2000 Arası Türkiye'de Yaşanan Olayların Genel Değerlendirmesi

SAĞLIK HİZMETLERİNDE HALKLA İLİŞKİLER (2 0 2) (AKTS: 3)

Halkla ilişkiler Kavramı, Tanımı, Tarihçesi, Gelişimi, Günümüz örgütlerinde işlevi ve önemi Sağlık çalışanlarının halkla ilişkiler alanındaki rolü ve görevleri, Halkla ilişkilerin türleri (iç-dış)., Halkla ilişkiler reklam değildir., Halkla ilişkiler propaganda değildir, Randevular ve ziyaretçiler konusunda sekreterin bilgisi ve görevi, sözlü iletişim ve telefonla konuşma kuralları, sözsüz iletişim ve beden dili, dinleme ve empati, protokol kuralları, yönetici sekreteri, yönetici ve yönetim, stratejik yönetim, resmi iletişimde hiyerarşi, örgüt şeması, iş motivasyonu ve müşteri memnuniyeti, sağlık kuruluşlarının özellikleri, sorunları ve politikaları, devlet memurları kanunu.

İLK YARDIM (2 0 2) (AKTS: 3)

İlk ve Acil Yardımın Tanımı, Temel İlkeleri, Amacı ve Yasal Yönleri, Hastanın/Yaralının Değerlendirilmesi, Koma Pozisyonu, Yetişkinlerde ve Çocuklarda Solunum Yolu Tıkanması, Solunum ve

Dolaşımın Durması ve Kalp Akciğer Canlandırılması (CPR) (Yetişkin ve Çocuklarda), Kanamalar, Şok ve Şok Tedavisi, Kardiyak Aciller, Temel ve İleri Yaşam Desteği, Hematolojik ve İmmünolojik Aciller, Genitoüriner Aciller, Nörolojik Aciller, Metabolik Aciller, Toksikolojik Aciller, Hayvan Sokmaları ve Isırmaları, Toraks Travmaları, Abdominal Travmalar, Kas İskelet Sistemi Acilleri, Yüz, Göz, Kulak-Burun-Boğaz ve Diş Travmaları, Multiple Travmalar, Yanık, Donma, Sıcak Etkisi ile Oluşan Bozukluklar, Sivil Savunma, Hasta ve Yaralı Taşıma Teknikleri, Triaaj, Afetlerde İlkyardım.

SAĞLIK MEVZUATI (2 0 2) (AKTS: 3)

Sağlık ve hukuk kavramları, birbirlerine etkileri ve ilişkileri, sağlık hukuku kavramı, sağlık hukukunun kamu hukuku ve özel hukuk içerisindeki yeri ve önemi, özel yasalarla düzenlenmiş sağlık konularının tahlil ve hukuki nitelikleri, sağlık kurum ve kuruluşlarının sorumlulukları, sağlık personelinin hukuki ve cezai sorumlulukları, hakları ve ödevleri, özel yasalarımızla düzenlenen hukuki ve cezai sorumluluklar, yetki ve sorumluluklar, hukuki nitelikleri, aile planlaması, kan nakli, organ nakli, tıbbi tahliye gibi konuların hukuksal tahlilleri, ötenazi, ötanazi kavramlarının hukuksal vasıfları, milletlerarası anlaşmalarla kabul edilmiş genel kural ve prensiplerin sağlık hukuku açısından değerlendirilmesi.

YAŞLI BAKIMI İLKE VE UYGULAMALARI II (2-8-6) (AKTS: 12)

Yaşlı mobilizasyonunu sağlama, Yatağa bağlı yaşlı bakımı, Terminal dönemde yaşlı bakımı, Yaşlıda O2 tedavisi ve aspirasyon uygulaması, Sıvı-elektrolit dengesi, Yaşlıda ayak sorunları ve ayak bakımı, Yaşlıda dermatolojik sorunlara yönelik uygulamalar, Kardiyovasküler sistem sorunları ve uygulamaları, Solunum sistemine ait sorunlar ve uygulamaları

III.YARIYIL

YAŞLIDA BESLENME İLKELERİ (2 0 2) (AKTS: 3)

Beslenme Nedir? Beslenme ve Sağlık Arasındaki İlişki, Yeterli ve Dengeli Beslenmenin Önemi, Besin Grupları, Katkı Maddeleri, Besin Hijyeni, Besin Hazırlama Pişirme ve Saklama İlkeleri, Karbonhidratların Tanımı, Gruplanması, Metabolizması, Sindirim ve Emilimi, Beslenmede Önemi, Farklı Gruplar için Gereksinim Kaynakları, Proteinlerin Tanımı, Dipeptid ve Polipeptid Bağlar, Elzem Aminoasitler, Metabolizması, Sindirim ve Emilimi, Beslenmede Önemi, Farklı Gruplar için Gereksinimler ve Kaynakları,

Lipidler Tanımı, Sınıflandırılması, Elzem Yağ Asitleri, Metabolizması, Sindirim ve Emilimi, Beslenmede Önemi, Farklı Gruplar için Gereksinimler ve Kaynakları, Enerji Metabolizması, Vitaminlerin ve Minerallerin İnsan Sağlığındaki Önemi, Yetersizliğinde Oluşan Sağlık Sorunları Besinsel Kaynakları, Diyet Planlama Nedir? Nasıl yapılır? Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar, Risk Gruplarında Beslenme (Preop, Postop, Terminal Dönemdeki Bireyin Beslenmesi, Yaşlı ve Çocuk Beslenmesi vb.), Obezite, Diabetes Mellitusta Beslenme, Kalp- Damar Hastalıklarında Beslenme, Sindirim Sistemi Hastalıklarında Beslenme, Böbrek Hastalıklarında Beslenme, Enteral- Parenteral Beslenme, Karaciğer, Pankreas ve Safra Kesesi Hastalıklarında Beslenme, Kanserde Beslenme, Kemik Eklem Hastalıklarında Beslenme.

YAŞLIDA KRONİK HASTALIKLAR (2 0 2) (AKTS: 3)

Hasta ve Bakımı, Sıvı Elektrolit Dengesi ve Dengesizliklerinde Bakım - Asit Baz Dengesi ve Dengesizliklerinde Bakım, Yatağa Bağımlı Hasta Bakımı, Solunum Sistemi Kronik Hastalıkları ve Bakım, Kalp ve Damar Kronik Hastalıkları ve Bakımı, Kalp Damar Hastalıkları Epidemiyolojisi, Kan Hastalıkları ve Bakımı, İmmün Sistem Kronik Hastalıkları ve Bakımı, Sindirim Sistemi Kronik Hastalıkları ve Bakımı, Endokrin Sistem Kronik Hastalıkları ve Bakımı, Üriner Sistem Kronik Hastalıkları ve Bakımı, Kanseri ve Kanseri Hasta Bakım, Kanseri epidemiyolojisi, Kas- İskelet Sistemi Kronik Hastalıkları ve Bakımı, Sinir Sistemi Kronik Hastalıkları ve Bakımı, Kronik Dermatolojik Sorunlar ve Bakımı, Kronik Oküler Hastalıklar, Kulak, Burun, Boğaz Hastalıkları, Nörolojik Hastalıklar ve Bakımı (Yaşlılığa bağlı nörolojik değişiklikler, Serebrovasküler hastalıklar, Demans oluşturan durumlar, Parkinson hastalığı, Epilepsi, Periferik nöropatiler, Vitamin B12 eksikliği, Baş ağrıları, Multipl skleroz, kas hastalıkları, Stupor ve koma ve bakım)

SAĞLIK HİZMETLERİ YÖNETİMİ (2 0 2) (AKTS: 3)

Yönetim ve organizasyon kavramları, Yönetimin tanımı, yönetimin işlevleri, yönetim süreçleri, sağlık hizmetlerinin özellikleri, sağlık hizmetlerinin organizasyon yapıları, Sağlığın tanımı, sistem yaklaşımı ve sağlık hizmetleri sisteminin amacı, sağlık hizmetlerinin temel özellikleri, Türkiye'de sağlık hizmetleri organizasyonu, Türkiye'de sağlık hizmetleri sunum modelleri, ekonomik büyüme, kalkınma ve sağlık sektörü ilişkisi, sağlık hizmetleri finansmanı.

HALK SAĞLIĞI (2 0 2) (AKTS: 3)

Temel Halk Sağlığı, Sağlık Yönetimi, Epidemiyoloji, Ana Sağlığı, Aile Planlaması, Çocuk Sağlığı, Bağışıklama, Beslenme, Bulaşıcı Hastalıklar, Çevre Sağlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği, Zoonozlar, Sağlık Eğitimi, Kronik Hastalıklar, Kazalar ve İlk Yardım, Olağandışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri, Okul Sağlığı, Turist Sağlığı, Yaşlı Sağlığı.

YAŞLI BAKIM İLKE VE UYGULAMALARI-III (2-8-6) (AKTS: 12)

Nörolojik hastalıklarda bakım ve uygulamaları, GİS hastalıklarında bakım uygulamaları, İskelet sistemi hastalıklarında bakım uygulamaları, düşmeler ve bakım, acil durum uygulamaları. Birinci Basamak ve Yaşlı Sağlığı, 1.Basamakta Geriatrik Hastada Tanı Yöntemleri ve Tarama Testleri, Yaşlılıkta İlaç Kullanımı, Yaşlılarda Düşme, Geriatrik Aciller, Acilde Yaşlı Hastaya Yaklaşım, Yoğun Bakımda Yaşlı Hasta Sorunları, Yoğun Bakımda Deliryum, Yoğun Bakımdaki Yaşlı Hastaya Yaklaşım, Alzheimer-Demens - Deliryum da Davranış Bozuklukları ve Bakımı, Geriatrik Sendromlar, Geriatrik Bireyin Değerlendirilmesi ve Bakımında Özellikler, Derin Venöz Trombozdan Dahili ve Cerrahi Hastalarda Korunma, Hemodiyaliz ve Hemodiyaliz Uygulanan Hasta Bakımı, Kronik Periton Diyalizi ve Bakım Uygulamaları, Engelli ve Sakat Bireylerin Sağlığı ve İzlemi

YAŞLIDA NÖROLOJİK HASTALIKLAR (2-0-2) (AKTS: 3)

Yaşlılığa bağlı nörolojik değişiklikler, Serebrovasküler hastalıklar, Demans oluşturan durumlar, Parkinson hastalığı, Epilepsi, Periferik nöropatiler, Vitamin B12 eksikliği, Baş ağrıları, Multipl skleroz, kas hastalıkları, Stupor ve koma

GERİATRİK DEĞERLENDİRME VE GERİATRİK ACİLLER (2-0-2) (AKTS: 3)

Yaşlılık ve Geriatri Bilimi, Yaşlı Bireyler ve Etik Sorunlar, Geriatrik Aciller-I, Geriatrik Aciller – II, Yaşlılarda Koroner Arter Hastalığı (KAH) ve Hormon Tedavisi (HT), Yaşlılarda Beslenme Sorunları, Yaşlılarda Boşaltım Sistemi Sorunları, Yaşlılarda Depresyon, Yaşlılarda Parkinson, Alzheimer ve Demans, Yaşlılarda İlaç Kullanımı ve Dikkat Edilecek Noktalar, Yaşlılarda Evde Bakımı, Yaşlılarla İlgili Sosyal Politikalar.

EVDE YAŞLI BAKIM HİZMETLERİ (2-0-2) (AKTS: 3)

Bakım Hizmetleri ile İlgili Temel Kavramlar (Bakıma Muhtaçlık; Bakıma Muhtaçlık Derecesi; Bakımın Sürekliliği; Bakıma Muhtaçlık Riski), Evde Bakımın Tanımı ve Hizmetlerin Kapsamı ve Hedef Kitleleri (Kısa ve Uzun Süreli Evde Bakım), Aile Sağlığı , Ev Ziyaretleri, Evde Bakım Hizmetlerinde Aile Bireyi veya Bakıcının Rolü, Evde Bakım Hizmetleri Süreçlerinde Sosyal Hizmet Yaklaşımları (Multidisipliner Yaklaşım), Evde Bakım Hizmetlerinin Organizasyonu, Evde Bakım Hizmetleri İhtiyacının Ortaya Çıkaran Sebepler: a) Demografik Değişim ve Yaşlı Nüfus; b) Aile Yapısında Değişim, c) Tıp Teknolojisindeki Değişim; d) Kurumsal Bakım Hizmetlerindeki Yetersizlikler; e) Sağlık Hizmetlerinde Artan Maliyetler, Sosyal Güvenlik Sistemleri Açısından Evde Bakım Hizmetleri ve Ülke Örnekleri, Bakım Sigortası, Sosyal Sigortaya Benimseyen Ülkelerde Evde Bakım Hizmetleri (Almanya; İsrail; Japonya; Hollanda), Vergiye Dayalı Sistemi Benimseyen Ülkelerde Evde Bakım Hizmetleri (Danimarka, Avusturya; Büyük Britanya), Halk Sağlığı ve Halk Sağlığı Tarihi, Sağlık Kavramı, Sağlık ve Kültür, Sağlıkta Eşitsizlikler, Toplum Sağlığı, Toplum Tanıma Süreci, Sağlık Ölçütleri, Türkiye'de Genel Sağlık Sorunları, Türkiye'de Evde Bakım Hizmetleri (Dünden Bugüne), Türkiye'de Evde Bakım Hizmetleri (Stratejik Gelişmeler), Ev Ziyaretleri Süreci, Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlık Eğitimi, Erken Tanı Hizmetleri, Erişkin İzlemi, Evde Bakımda Yaşlılar ve Hastalar İçin Pratik Bakım Uygulamaları

SAĞLIK EĞİTİMİ (2 0 2) (AKTS: 2)

Sağlık eğitiminde temel tanım ve kavramlar, Sağlık eğitiminde amaçlar, öncelikler ve sağlık eğitimi konuları, Sağlık eğitiminde iletişim ve önemi, Sağlık eğitiminin planlanması ve uygulanması, Sağlık eğitimcisinin nitelikleri, Sağlık eğitiminde yöntemler, Sağlık eğitiminde kullanılan araç ve gereçler, Sağlık eğitiminde hizmet içi eğitimin planlanması ve sürdürülmesi.

YAZ STAJI (30 İŞ GÜNÜ) (8 AKTS)

Yaz uygulamaları sırasında ders dönemi boyunca verilen teorik bilgilerin pratik uygulamalarla geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Yaşlı Bakımı programı yaz staj uygulaması; hasta bakım hizmetlerinin yürütüldüğü Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Hasta ve Engelli Rehabilitasyon ve Bakım Merkezleri; Sağlık Bakanlığına Bağlı Kamu ve Özel Hastaneler,

Toplum Sağlığı Merkezleri, Hastanelerin Evde Bakım birimlerinde; huzurevleri, yaşlı bakımevleri, yaşlı için gündüz merkezleri, sağlık birimlerindeki hastaya yönelik uygulamalar, evde bakım hizmetleri, kurumlarda isteğe bağlı olarak staj koordinatörlüğünün uygun görmesi dhilinde yapılabilecektir.

IV. YARIYIL

GERİATRİK PSİKİYATRİ (2 0 2) (AKTS: 3)

Psikiyatri Tarihçesi, Dünyada ve lkemizde Toplum Ruh Sağlığı Hizmetleri, Toplumda Akıl Sağlığı, Koruyucu Ruh Sağlığının Tanımı ve nemi, Ruhsal ve Fiziksel Gelişim, Psikodinamik Psikiyatri ve Savunma Düzenekleri, Hasta Görüşme İlkeleri, Ruhsal Muayene ve yk Alma, Ruhsal Bozukluklarda Belirti ve Bulgular, Anksiyete Bozuklukları, Duygu Durum Bozukluklar, şizofrenik Bozukluklar, Sanrılı Bozukluklar, Diğer Psikotik Bozukluklar, Somatoform Bozukluklar, Disosiyatif Bozukluklar, Yapay Bozukluklar, Uyku ve Uyku Bozuklukları, Dürtü Kontrol Bozuklukları, Uyum Bozuklukları, Yeme Bozuklukları, Kişilik Bozuklukları, Deliryum, Demans ve Bilişsel Bozukluk Gösteren Diğer Hastalıklar, Madde Kullanım Bozuklukları, Psikiyatride İlaç Tedavileri, Somatik Tedavi Yöntemleri ve Psikoterapiler, Adli Psikiyatri, Psikiyatride Yasal Yönler, Etik ve Psikiyatri.

MESLEKİ UYGULAMA (0-8-4) (AKTS: 10)

Cerrahinin: Tanımı, zm için Yöneldiği Tipler, Hasta zerine Etkileri, Risk Faktörleri, Hastane Enfeksiyonu, Perioperatif Bakım ve Anestezi, Postoperatif Ağrı ve Bakımı, Gnbirlik Cerrahi ve Bakımı, Sindirim Sisteminin Cerrahi Hastalıkları ve Bakımı, Solunum Sisteminin Cerrahi Hastalıkları ve Bakımı, Böbrek, İdrar Yolları ve Erkek reme Organlarının Cerrahi Hastalıkları ve Bakımı, Sinir Sisteminin Cerrahi Hastalıkları ve Bakımı, Transplantasyon ve Bakımı, Kök Hücre Nakli ve Bakımı, Meme Hastalıkları ve Bakımı, Ortopedi Hastalıkları ve Bakımı, Endokrin Sistemin Cerrahi Hastalıkları ve Bakımı, Kalp Damar Sisteminin Cerrahi Hastalıkları ve Bakımı, Kulak, Burun, Boğaz Cerrahi Hastalıkları ve Bakımı, Göz Hastalıkları Cerrahisi ve Bakımı. Üriner sistem hastalıkları ve bakım uygulamaları. Genital sistem hastalıkları ve bakım uygulamaları. İdrar inkontinansı ve bakımı, fekal inkontinans ve bakımı. Yaşlı bakım evleri, ilgili hastane birimleri ve diğer uygulama alanlarında eğitim, öğrencilerin seminer sunumları.

YAŞLIDA ROMATOLOJİK HASTALIKLAR (2-0-2) (AKTS: 3)

Yaşlılığa bağlı iskelet sistemi değişiklikleri, Osteoporoz ve yaşlılarda kırıklar, Kollajen doku hastalıkları, Romatoid artrit, Bel ağrısı, Ankilozan spondilit, Gut Hastalığı, Osteoartroz, tendinit, bursit, ayak sorunları, Kronik yorgunluk sendromu, Ağrı ve Bakım.

PALYATİF VE YAŞAM SONU BAKIM (2 0 2) (AKTS: 3)

Palyatif Bakım Tanım, Felsefe, Temel İlkeler, Yaşam Sonu Bakım; Hospisler, Yaşam Sonunda Bakımın Geliştirilmesi, Multidisipliner Yaklaşım ve Ekip Üyelerinin Rollerini, Yaşam Kalitesi Modeline Göre Bireysel Değerlendirme, Ağrı Yönetimi, Semptom Yönetimi, Yaklaşan Ölüm Bulguları ve Bakım Girişimleri, Yas, Kayıp ve Yoksunluk Kavramları, Yas Tipleri, Yasın Değerlendirilmesi, Yaşamın Sonunda Hasta ve Aile ile İletişim ve Kültürel Yönler, Yaşamın Sonundaki Bakımda Karşılaşılan Etik Sorunlar ve Etik Kararlar.

MESLEK ETİĞİ (2 0 2) (AKTS: 3)

Deontoloji Nedir ? Tanım ve Giriş, Etik Kavram ve İlkeler, Meslek Nedir? Mesleği Meslek Yapan İlkeler, Meslek Kuruluşları ve Mesleki Disiplin, Sağlık Hizmetlerinde Ekip Çalışması, Sağlık Personelinin Toplumdaki Yeri, Sağlık Çalışanlarının Toplumsal Yükümlülükleri, İlkçağda Ortaçağda Yeniçağda Yakın Çağda Hasta Bakımı, Ülkemizde Sağlık Meslekleri ve Gelişimi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi , Sağlık Hakkı ve Hasta Hakları, Kişi Özerkliğine Saygı göstermek, Geriatri ve Etik, Hasta Bakım ile İlgili Yasa ve Yönetmelikler, Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluk Şartları, Hastanın Aydınlatılması, Hekimin Yükümlülükleri, Hastanın Yükümlülükleri, Mesleki Gizliliği Korumak ve Özel Yaşama Saygı Göstermek, Sağlık Hizmetlerinde Etik Sorunlar, Kaynakların Dağıtımında Adalet, Sağlık Hizmetlerinde Tıbbi Kötu Uygulamalar, Ayrım Yapmamak, Çıkar İlişkisi Kurmamak, Ötanazi ve Etik, Bilimsel Bilgi Kullanmak, Gen Teknolojisinin Tıbbi Etik Açısından Önemi, Tıbbi Denemelerin Tıbbi Deontolojideki Yeri, Organ Transplantasyonlarında Etik, Hemodiyaliz Tedavisi ve Deontolojideki Yeri, Cinsiyet Değişikliği, İlaç Hukuku, İlaç Alışkanlıklarının Tıbbi Deontolojideki Yeri, Hibrenasyon ve Deontolojideki Yeri,

BULAŞICI VE ENFEKSİYON HASTALIKLAR (3 0 3) (AKTS: 4)

Bulaşıcı ve İnfeksiyon Hastalıklarına Giriş, Bulaşıcı Hastalıklara Giriş, Bulaşıcı Hastalıkları Yapan Etkenlerin Özellikleri, Enfeksiyon Zinciri, Sindirim Yoluyla Bulaşan Enfeksiyon Hastalıkları ve Bakımı, Deri ve Mukoza Yoluyla Bulaşan Enfeksiyon Hastalıkları ve Bakımı, Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar ve

Bakımı, Solunum Yoluyla Bulaşan Enfeksiyon Hastalıkları ve Bakımı, Kan ve Kan Ürünleri ile Bulaşan Hastalıklar ve Bakımı, Vektörlerle Bulaşan Enfeksiyon Hastalıkları ve Bakımı, Zoonozlarla Bulaşan Enfeksiyon Hastalıkları ve Bakımı, Dünyada Gündemde Yer Alan Bazı Bulaşıcı Hastalıklar (Kırım Kongo), Dünyada Gündemde Yer Alan Bazı Bulaşıcı Hastalıklar (Deli Dana), Dünyada Gündemde Yer Alan Bazı Bulaşıcı Hastalıklar (Kuş Gribi, Domuz Gribi), Bulaşıcı Hastalıkların Kontrolü ve Bağışıklama Hizmetleri, Besin Zehirlenmeleri, Tifo, Basilli Dizanteri, Kolera, Brusella, Solunum Yoluyla Bulaşan Hastalıklar, İnfluenza, Bronşit, Pnömoniler, Tüberküloz Deri Ve Mukozayla Bulaşan İnfeksiyon Hastalıkları, Kuduz, Tetanoz, Menenjit, Hepatit, AIDS, Üriner Sistem İnfeksiyonları, Hastane İnfeksiyonları, Parazit İnfeksiyonları, İnfeksiyon ve bulaşıcı hastalıklarından Korunma ve Kontrol Yöntemleri.

FİZİKSEL VE SOSYAL REHABİLİTASYON (3 0 3) (AKTS: 4)

Hastalıklara ve Yaşlılığa Bağlı İskelet Sistemi Değişiklikleri, Kas- İskelet Sisteminde Anamnez ve Genel Fiziksel Muayene, Osteoporoz ve Yaşlılarda Kırıklar, Kollajen Doku Hastalıkları, Romatoid Artrit, Spondiloartropatiler, Fibromiyalji, Osteoartrit, Bel Ağrısı, Ankilozan Spondilit, Gut Hastalığı, Osteoartroz, Tendinit, Bursit, Ayak Sorunları, Kronik Yorgunluk Sendromu, Isı Tedavisi, Ultraviyole Tedavisi, Transkutan Elektriksel Sinir Stimülasyonu, Boyun- Kol Ağrısı, Torasik Çıkış Sendromu, Omuz Ağrısı, Kalça Ağrısı, Diz Ağrısı, Ayak Bileği ve Ayak Ağrıları, Masaj, Egzersizin Sistemler Üzerine Etkileri, Hastalarda ve Yaşlıda Düzenli Fiziksel Aktivitenin Etkileri, Hastalarda ve Yaşlılarda Fiziksel Aktiviteye Katılmanın Getireceği Riskler, Hastalarda ve Yaşlılarda Uygulanacak Egzersiz Programlarını Düzenleme İlkeleri ve Teknikleri, Terapötik Egzersizler, Su Terapisi ve Havuz Jimnastiği, Omurilik Yaralanmasında Bakım ve Rehabilitasyon, Hemipleji Rehabilitasyonu, Travmatik Beyin Yaralanması Rehabilitasyonu, Fiziksel Aktivite ve Nöromusküler - İskelet Sistemi Hastalıkları, Multiple Sklerozun Rehabilitasyonu, Serebral Palsi. Sosyal Refah Kavramı ve Tarihçesi, Sosyal Hizmetlerin Tanımı Tarihçesi ve Kapsamı, Bilim ve Disiplin Olarak Sosyal Hizmetler, Sosyal Hizmetin Mesleki Nitelikleri, Sosyal Hizmetin Amaçları, Sosyal Hizmetin İşlevleri, Sosyal Hizmetin Ayırt Edici Özellikleri, Hastalarda Sosyal Rehabilitasyon, Hastaların Sosyal Yaşamını Sürdürmede Özgüvenini Korumasını Sağlama, Hastalar, Engelliler ve Yaşlılar, Toplumsal Dışlanma, Hasta İlişki Ağı ve Hasta-hastane İlişkisi, Hastaya Günlük Yaşam Becerileri Kazandırma, Ev İdaresi, Özel Ev Egzersiz Programları, Hobi ve Boş Zamanlarını Değerlendirme

Aktiviteleri, Eğitim /Öğretim ile İlgili Tanımlar, Teoriler, Eğitim /Öğretimin İlkeleri, Eğitim /Öğretim Sürecinin Özellikleri, Eğitim /Öğretimi Yöntemleri, Öğretim Araç ve Gereçleri, Eğitim /Öğretim Sürecinde, Hedeflerin Oluşturulması, Eğitim Programı Hazırlama, Eğiticinin Özellikleri, Sağlık Eğitimi ve Sağlık İnanç Modeli, Eğitim Materyali Hazırlama/Değerlendirme, Eğitimde Değerlendirme, Eğitim Materyali Sunumu, Rehabilitasyon Tanımı, Anlamı ve Kapsamı,

İŞ VE UĞRAŞI TERAPİSİ (2-0-2) (AKTS: 3)

Meşguliyet terapisinde temel prensipler ve planlama, malzemelerin tanıtımı, Sırlı karo ve tabakların üzerine desen çalışması, Kil ile şekillendirme, Çanak tabak yapımı ve plaka yöntemi ile çeşitli objelerin yapımı, Çeşitli ahşap objeler ve ahşap boyama teknikleri, Plastik akrilik boyalar ve uygulama, Sinema, tiyatro, konser ve müze ziyaretleri gibi kültür aktiviteleri, Resim, şiir, roman ve heykel gibi güzel sanatlarla ilgili aktiviteler, Ev bitkisi yetiştirme ve bakımı, Ev hayvanı besleme ve bakımı, Nörogelişimsel tedavi yöntemleri, Meşguliyet terapisinde amaca yönelik aktiviteler, Meşguliyet terapisinde biyomekanik yaklaşımlar, Ekonomik değer yaratabilecek meşguliyet terapileri.

KRİZ YÖNETİMİ VE ÖFKE KONTROLÜ (2 0 2) (AKTS: 3)

Krizin tanımı, türleri, örgütlerde ve insan ilişkilerinde kriz, krizin türleri, hukuk alanında muhtemel krizler, Krizi oluşturan nedenler, Krizin özellikleri ve evreleri, Hukuk uygulamalarında ortaya çıkması muhtemel kriz durumları ve yönetimi, Krizin neden olabileceği muhtemel sonuçlar, İnsan ilişkilerinde empati, İyi yönetilemeyen kriz sonuçları, Mahkemelerde yaşanan kriz örneklerinin incelenmesi, Örgütlerde görülen kriz örnekleri, Adli nitelikteki hukuk hizmetlerinde kriz yönetimi, Öfke nedir, öfkenin nedenleri ve öfke kontrolü, İyi yönetilememiş öfkenin sonuçları Öfke ve suç arasındaki ilişki, Hafta İyi Yönetilememiş Kriz Örnekleri